CROATIA®
осигурување/живот

ДОКУМЕНТ СО КЛУЧНИ ИНФОРМАЦИИ

Овој документ содржи клучни информации за осигурителен производ за осигурување на животот во врска со уделите во инвестициските фондови кога осигуреникот го презема инвестицискиот ризик и има за цел да ви помогне при разбирањето на природата, ризиците, трошоците, можните добивки и загуби од овој производ и да ви помогне да го споредите со други производи. Овој документ не претставува промотивен (рекламен) материјал.

1. Општи податоци

1.1 **Назив на осигурителниот продукт** – Кро Вин осигурување со врзување за цената на уделите на отворениот инвестициски фонд НЛБ АМЕРИКА со идентификациски број 9110000000119 управуван од НЛБ Фондови АД Скопје;

1.2 **Друштво за осигурување на животот:** Кроациа Осигурување - Живот АД Скопје, ул.Железничка бр.41, 1000 Скопје, РС Македонија, интернет страница: www.cro.mk, телефони +389 2 3215 083 и +389 2 3215 883; Контакт центар: 15510 (08:00 ч. – 16:00 ч. секој работен ден);

1.3 **Надлежен орган за супервизија:** Агенција за супервизија на осигурување, ул.Македонија бр.25, Палата Лазар Поп Трајков, кат 5, 1000 Скопје, РС Македонија, интернет страница www.aso.mk, телефон 02 3254 050

1.4 **Датум на ажурирање на документот:** 10.4.2025 година.

2. Кои се клучните карактеристики на производот?

2.1 Опис на осигурувањето

Кро Вин осигурување на животот (Осигурување) е инвестициско осигурување на животот кај кое Договарачот го сноси ризикот од вложувањето каде што премијата е поделена на: (1) Премија за осигурување на животот - дел наменет за осигурително покритие во случај на смрт, (2) Премија за вложување, дел од премијата кој е наменет за купување удел во фондот, го сочинува инвестициониот дел на премијата, а се користи за врзување на цената на уделот на Инвестицискиот фонд, наведен во полисата за осигурување. Соодносот на делот на премијата наменет за осигурителното покритие во случај на смрт и доживување и премијата за вложување зависи од договорениот период на осигурување, осигурената сума и пристапната старост и (3) Трошоци за спроведување на осигурувањето. Премијата за осигурување се плаќа повеќекратно. Траењето на осигурувањето може да биде од 15 до 30 години.

Со премијата за вложување се купуваат удели во отворениот инвестициски фонд НЛБ АМЕРИКА. Бројот на удели кој се купува во инвестицискиот фонд во име на Договарачот зависи од цената на уделите на датумот на купувањето. Цената на уделите на инвестицискиот фонд се утврдува во согласност со Правилата на работење и Проспектот на фондот. Во проспектот на фондот се наоѓаат детални информации за инвестицискиот фонд и клучните цели за вложување на фондот. **Вредноста на референтниот број удели не е загарантирана при истекот на осигурувањето, при откуп и при настанување на ризикот смрт.** Со зголемување на цената на уделите на инвестицискиот фонд, се зголемува и вредноста на референтниот број удели вложен во име на Договарачот, со намалување на цената на уделите на инвестицискиот фонд, се намалува и вредноста на референтниот број на удели вложен во име на Договарачот. Повратот односно исплатата на осигурувањето зависи од движењето на цената на уделите на Фондот, надоместоците и трошоците на производот.

За други детали, видете ја секцијата **Бидете свесни за следните ризици**, делот **Кои се ризиците и очекувањата од производот** и делот **Останати релевантни информации**.

Во случај на смрт се исплаќа: (1) цела осигурена сума наведена во полисата и вредноста на инвестициското портфолио по цената на уделите на инвестицискиот фонд на петтиот работен ден од денот на поднесување на барањето за надомест на штета, независно од изминатото време на траењето на осигурувањето: за осигурување договорено врз основа на лекарски преглед; доколку настапи смрт како последица на несреќен случај и заради бременост или породување; (2) половина од осигурената сума наведена во полисата и вредноста на инвестициското портфолио по цената на уделите на инвестицискиот фонд на петтиот работен ден од денот на поднесување на барањето за надомест на штета, за осигурување на живот договорено без лекарски преглед, доколкусмртта настапила како последица од болест во првите 6 (шест) месеци од траењето на договорот за осигурување,(3) цела осигурена сума наведена во полисата и вредноста на инвестициското портфолио по цената на уделите на инвестицискиот фонд на петтиот работен ден од денот на поднесување на барањето за надомест на штета воосигурување на живот договорено без лекарски преглед, доколку смртта настапи како последица од болест по истекот на рокот од 6 (шест) месеци од траење на осигурувањето. **Во случај на доживување се исплаќа** вредноста на инвестициското портфолио по цената на уделите на инвестицискиот фонд на последниот ден на важност на осигурувањето Вредноста на референтниот број на уделите на одреден датум е еднаков на референтниот број на удели помножен со цената на уделите на Фондот на тој датум.

Осигурителот редовно годишно ќе доставува до Договарачот и Осигуреникот годишен извештај за склучениот договор за осигурување на животот во врска со уделите во инвестицискиот фонд најдоцна во рок од 30 дена од завршувањето на деловната година.

2.2 Цели и начин на остварување на тие цели

2.2.1 Инвестициската цел на фондот е зголемување на вредноста на имотот, односно пораст на вредноста на уделот на долг рок. Фондот е наменет за субјекти кои имаат долгорочен инвестициски хоризонт и поголема толеранција на ризик. Целта е да се задржи производот до истек на периодот на осигурување со цел остварување долгорочен раст на капиталот кој во Инвестицискиот фонд НЛБ АМЕРИКА се остварува преку инвестирање претежно во должнички преносливи хартии од вредност (краткорочни и долгорочни), инструменти на пазарот на пари, депозити и инвестициски фондови со иста или слична стратегија на вложување. Инвестициската цел ќе се следи со активно управување на вложувањата во преносливи хартии од вредност на издавачи со седиште на територијата на државата САД (Соединети Американски Држави), како и оние кои се тргуваат на регулирани пазари, во Република Северна Македонија, државите членки на ЕУ и ОЕЦД. Инвестициската политика на Фондот се базира на долгогодишното искуство на групацијата Generali во извршувањето на работи на управување со средства. Согласно поставената инвестициска цел, портфолиото на Фондот може да биде составено од следните категории на средства, односно видови на финансиски инструменти: **Депозити** во овластени банки во Република Северна Македонија кои достасуваат во рок кој не е подолг од една година; **Преносливи хартии од вредност на издавачи со седиште на територијата на државата САД (Соединети Американски Држави), како и оние кои се тргуваат на регулирани пазари во Република Северна Македонија, државите членки на ЕУ и ОЕЦД**; **Удели на други отворени инвестициски фондови,** регистрирани во Република Северна Македонија или држави кои се членки или не се членки на ЕУ и на ОЕЦД, под услов надоместокот за управување да не надминува 3% од нето вредноста на имотот на тој фонд на годишно ниво; **Пари на сметка.**

НАПОМЕНА: Инвестициските цели и инвестициската политика на Фондот можат да бидат променети со одлука на Друштвото за управување за измени и дополнувања на Статутот и Проспектот.

2.2.3 Во процесот на управување со средствата на фондот НЛБ АМЕРИКА се применува експертизата на професионалниот тим на Друштво за управување со отворени и затворени инвестициски фондови НЛБ Фондови АД Скопје, како и долгогодишното искуство со кое располага Фондот.

2.3 Таргет група

2.3.1 НЛБ АМЕРИКА е наменет за инвеститорите со стабилни приходи, што се спремни да преземат средно до повисоко ниво на ризик и имаат познавања од работата на инвестициските фондови, финансиските пазари и инвестирањето. Овој производ не е наменет за инвеститори кои сакаат да ги повлечат своите средства пред истекот на периодот за кој е склучен договорот за осигурување, ниту за инвеститори кои по истекот на осигурувањето очекуваат значителен поврат на средства уплатени за осигурување. **Внимавајте нивото на ризик на инвестицискиот Фонд да одговара на вашата подготвеност за преземање ризици.**

2.4 Користи и трошоци од осигурителниот производ

Кро Вин осигурување на животот е инвестициско осигурување на животот што му ги овозможува следните придобивки на осигуреникот: (1) временски и просторно неограничено осигурување на животот во случај на смрт; (2) можност за остварување принос со среден кон повисок ризик; (3) управување на средствата од професионалци; (4) диверзифицирано инвестициско портфолио по валути, земји и инструменти за да се постигне подобар баланс помеѓу ризичноста и повратот на инвестирањето; (5) автоматско реинвестирање на добивката; (6) исплата на вредноста на инвестициското портфолио по доживување; (7) исплата на осигурена сума при смрт од болест, смрт од незгода, како и вредноста на инвестициското портфолио; (8) можност за вклучување дополнителни осигурувања; (9) можност за обновување на договорот за осигурување по истекот на иницијално договорениот период на осигурување; (10) намалени трошоци за управување со средствата, односно инвестирањето во фондот е без или со намалена влезна провизија (доколку се инвестира индивидуално во фондот, фондот може да пресмета и да наплати повисоки надоместоци).

Пример за придобивки за осигурување со траење од 15 години (периодично годишно плаќање на премија): Ако осигуреникот има 40 години, склучи полиса со траење од 15 години, каде што премијата е 1.000 евра годишно со распределба % вложување во инвестициски фонд и се плаќа редовно, за осигурена сума во случај на смрт од 15.000 евра (100% од вкупната премија за осигурување) вредноста на вложените средства во инвестицискиот фонд на крајот од рокот на важењето на полисата би била:

Очекуван годишен принос од -2%	Очекуван годишен принос од 0%	Очекуван годишен принос од 6.1%
10.153,04 евра	11.705,22 евра	18.371,66 евра

Износот на осигурената сума за доживување е еднаква на вредноста на средствата вложени во инвестициски фонд на истек на договорот.
Имајте предвид дека се работи за пресметки од информативен карактер кои не се правно обврзувачки за Осигурителот. Исто така, ако сакате подетална пресметка со други износи или рокови, обратате се до Осигурителот или до неговиот застапник.

2.5 Краен рок на покритие

Датумот на крајниот рок на покритието е датумот на полисата што е означен како **Истек на осигурувањето**, освен ако покритието (и осигурувањето) не престане порано заради смрт на осигуреникот, откуп на полисата или сторнирање на полисата од страна на осигурителот поради неплаќање на премијата или поради стечај на друштвото што управува со инвестициските фондови, а согласно со условите за осигурување.

3. Кои се ризиците и очекувањата од производот?

Осигурувањето со врзување со фондот НЛБ АМЕРИКА е изложено и на ризици. Профилот на ризичноста на овој вид осигурување зависи од профилот на ризичноста на Фондот при што референтната вредност на бројот на уделите директно зависи од цената на уделите на Фондот. Синтетичкиот показател на успешноста и ризичноста ги мери историските промени на цената на уделите на Фондот. Историските податоци не се сигурен показател за идниот профил на ризичноста на Фондот. Прикажаните категории на ризичноста и успешноста на фондовите не се загарантирани, со текот на времето тие може да се менуваат. Најниската категорија не значи вложување без ризик.

НЛБ АМЕРИКА						
1	2	3	4	5	6	7
←Понизок ризик Обично понизок принос				Повисок ризик→ Обично повисок принос		

Пресметката на категоријата на ризичноста се заснова на историското движење на цената на уделите и нето-вредноста на имотот на Фондот од почетокот на постоењето.

Со состојба на 31.3.2025 година, фондот НЛБ АМЕРИКА се наоѓа во категорија 5, што упатува кон средно високо ниво на ризик кое е карактеристично за акциските фондови, бидејќи сопственичките хартии од вредност се карактеризираат со повисока волатилност на нивната вредност и е во согласност со долгорочната стратегија на фондот. Според синтетичкиот индикатор, фондот спаѓа во 5-та класа, која е последица на умерени осцилации (пораст и намалување) на цената на уделот на фондот.
Осигурувањето се договара во евра, додека уплатата на премијата и исплатата на осигурената сума се исплаќаат во денари по среден курс на НБРСМ на денот на уплатата, односно исплатата. На делот од уплатата во денари, кој се однесува на вложувањето не се врши конверзија во евра. Вредноста на инвестициското портфолио е изразена во денари, од уплатата во денари се пресметува делот наменет за вложување. Осигурената сума договорена во ЕВРА се исплаќа во денарска противвредност според средниот курс на НБРСМ на денот на исплатата, а вредноста на инвестициското портфолио се исплаќа во денари без индексирање со девизи.
Претпоставката на индикаторот за ризик е дека ќе го чувате производот до крајот на препорачаното времетраење. Специфичниот ризик може да биде значително различен ако договорот е раскинат предвреме, а износот што ќе го добиете може да биде помал. Овој производ е категоризиран како производ со средно висок ризик 5 каде ризикот е категоризиран од 1 до 7. Категоријата на ризик која е прикажана не е загарантирана и истата може да се промени со тек на време.
Бидете свесни за следните ризици: Пазарен ризик кој зависи од движењето на пазарните цени на хартиите од вредност; **Кредитен ризик** – веројатност дека издавачот на одредена хартија од вредност нема да биде во состојба во целост или делумно да ги намири своите обврски во моментот кога тие ќе достасаат; **Каматен ризик** - промената на каматните стапки може позитивно или негативно да се одрази на вредноста на вложените средства; **Ликвиден ризик** – веројатност дека во одреден момент ќе има тешкотии при изнаоѓањето средства за Фондот да ги надмири обврските поврзани со повлекувањето на уделите од Фондот како резултат на неможноста брзо да се продадат финансиските средства по цена приближно еднаква на нивната реална вредност; **Валутен ризик** кој се јавува при промена на цената на една валута во однос на друга; **Политички ризик** – веројатност од евентуални политички кризи во РСМ или во странство, кои може да доведат до промена на имотот на Фондот и/или Друштвото; **Ризик од промена на даночните прописи** – веројатност дека законодавната власт, во РСМ или во странство, ќе ги промени даночните прописи на начин кој негативно би влијаел на приносот на Фондот/или Друштвото; **Оперативен ризик** -ги сумира сите неизвесности кои се составен дел од секојдневните деловни активности на Фондот/или Друштвото и **Ризик од инфлација** - зголемување на општото ниво на цените во определен период, поради што може да дојде до намалување на реалната добивка којашто ја остварил Фондот и/или Друштвото.
Со вложување во овој вид осигурување можат да се претрпат значителни загуби. Овој производ не вклучува заштита од идни движења на пазарот и во текот на периодот на вложувањето негативните пазарни трендови можат привремено да ја намалат вредноста на референтниот број на уделите, односно вредноста на референтниот број на уделите може да биде пониска во однос на почетната вредност на референтниот број на уделите, така што може да изгубите дел или целата инвестиција. Инвестицијата не е заштитена делумно или целосно со гарантен фонд и нема заштита доколку друштвото не е во состојба да ја исплати. Инвеститорите треба да се свесни дека со вложувањето во Фондот преземаат определени инвестициски ризици, со оглед на фактот дека вредноста на финансиските инструменти на пазарот на капитал секојдневно се менува т.е. вредноста на уделот може да расте или опаѓа и повратот на почетната инвестирана сума во секој момент, не е загарантиран. Инвестицискиот ризик претставува веројатност приносот од вложувањето во определен момент да биде помал од очекуваниот или негативен.
Ефектот на ризикот кај осигурителниот производ може да биде значително повисок доколку не е чуван до достасување, односно до препорачаниот период за чување, таму каде што е можно.

Просечен месечен принос за НЛБ АМЕРИКА (податок од информативен карактер - не претставува проекција на можниот принос на Фондот во иднина)			
	Последни 12 месеци	Последни 24 месеци	Последни 5 години
Просечен месечен принос	0.7901%	1.2221%	0.9525%

Детални информации во врска со фондот НЛБ АМЕРИКА, се наведени во проспектот и документот со клучни информации за инвеститорот кои се објавени на интернет страницата на отворениот фонд www.nlbfondovi.mk.

4. Кои се последиците во случај друштвото да не може да изврши исплата?

Во случај на ликвидација или стечај на Осигурителот, врз средствата за покривање на математичката резерва врзана за надомести во случај на смрт, како и врз средствата за покривање на посебната резерва за надомест осигурени со договорот за осигурување кои се директно врзани за вредноста на вложувањата не може да се спроведе извршување ниту тие средства влегуваат во имотот, односно стечајната или ликвидационата маса на Осигурителот.
Во случај да дојде до припојување или ликвидација на отворениот инвестициски фонд каде се вложува премијата за вложување, на Договарачот без дополнителни трошоци му се дава следниот избор: (i) да премине во друг фонд кај истото ДУИФ или (ii) да премине во друг фонд кај друго ДУИФ, за што Договарачот треба да се произнесе во рок од 15 дена. Доколку Договарачот не ја прифати можноста за премин во друг фонд, Друштвото ќе смета дека настанал случај на доживување и на Договарачот ќе му ја исплати вредноста на инвестициското портфолио без наплата на какви било излезни трошоци и ќе му го врати неискористениот дел од премијата за осигурување.

5. Кои и колкави се трошоците поврзани со производот?

Расчленување на трошоците			
Еднократни трошоци	Влезни трошоци	85% од годишната премија во првата осигурителна година 85% од годишната премија во втората осигурителна година	Ефект на трошоците што ги плаќате при склучување договор за осигурување.
	Излезни трошоци по крајниот рок на покритие	0%	**Ефект на трошоците** што ги плаќате при престанок на осигурувањето **по крајниот рок на покритието**.
	Излезни трошоци пред крајниот рок на покритие *Трошоци во случај на откуп	3% од вкупниот износ на исплата* без трошоци	**Ефект на трошоците** што ги плаќате при престанок на осигурувањето **пред крајниот рок на покритието.** **Откупот е возможен само доколку се поминати три години од договорот за осигурување на живот и ако е платена премија за најмалку три години.** по истек на 3-тата осигурителна година до истек на 10-тата осигурителна година по истек на 11-тата осигурителна година
Повторувачки трошоци	Трансакциски трошоци на инвестициското портфолио	-	Ефект на трошоците за купување и продажба на уделите во отворените инвестициски фондови.
	Останати повторувачки трошоци	4.00% од годишната премија 1.65% од годишната премија	Ефект на трошоците што се наплатуваат секоја година за управување со вашите инвестиции и други трошоци. Ова ги вклучува давачките за управување и другите административни трошоци
Повремени и непредвидени трошоци	Надоместоци за успешност	-	Ефект на трошоците што се наплатуваат доколку приносот ја надмине референтната вредност.
	Учество во добивка	-	Ефект на трошоците што се наплатуваат доколку вложувањето ја надмине референтната вредност.

Напомена: Процентот на трошоците (влезни, излезни, повторувачки и др.) е непроменлив и е составен дел од ризико премијата.

6. Опции за предвремено прекинување на договорот и последици

За целосно остварување на инвестициската цел се препорачува да се задржи производот **до истекот на договорениот период на осигурувањето**. Со оглед на тоа што точниот износ на исплатата во случај на откуп не е однапред познат, производот не се препорачува за инвестиции пократки од договорениот рок на осигурувањето. Во случај на откуп на осигурувањето, откупната вредност на полисата одговара на вредноста на референтниот број удели на првиот следен работен ден откога е поднесено барањето за откупот. Откупот е дозволен по истекот на третата година на осигурувањето.

7. Информации за поднесување на приговори и претставки

Приговорите за производот (вклучувајќи го и овој документ), односно за давање на услуга или извршување на обврските од страна на Друштвото, може да се достават писмено до Друштвото на следната адреса: ул.Железничка бр.41, 1000 Скопје, РС Македонија или по електронска пошта на contact@cro.mk или пак на следната интернет страница за поднесување приговор: https://cro.mk/Формулар_за_поплаки.aspx

Доколку не сте задоволни од одговорот по приговорот или Друштвото не ве извести во рок од 30 дена, тогаш имате право да поднесете претставка до АСО во писмена форма (непосредно во АСО или по пошта), во електронска форма на pretstavki@aso.mk.

8. Други релевантни информации.

Документите поврзани со овој производ се како што следуваат подолу и се достапни на:

- Посебни услови за осигурување на живот со повеќекратна уплата на премија каде договорувачот на осигурувањето го сноси инвестициониот ризик (0554) со важност од 01.03.2024, достапни на интернет страницата на Кроациа Осигурување-Живот АД (www.cro.mk/Услови.aspx),
- Проспект на Фондот, Статутот, Документ со клучни информации за инвеститорот, последниот ревидиран годишен извештај, полугодишниот извештај на Фондот и цените на уделите на Фондот се достапни на интернет страницата на Друштвото за управување со инвестициски фондови www.nlbfondovi.mk. Депозитна банка на Фондот НЛБ АМЕРИКА е – НЛБ Банка АД Скопје. Фондот е одобрен во РСМ и го регулира КХВ, Скопје..

Со својот потпис подолу потврдувате дека сте ја добиле, сте ја прочитале и сте ја разбрале оваа преддоговорна и договорна документација, која ви ја доставува Друштвото пред да го склучите договорот за осигурување во согласност со одредбите од Законот за супервизија на осигурувањето.

Со својот потпис на овој документ изјавувате дека сте информирани во врска со деталите за осигурувањето Кро Вин, како и за содржината на Статутот и Проспектот на отворениот инвестициски фонд НЛБ АМЕРИКА управуван од НЛБ Фондови АД Скопје и дека во целост ги разбирате карактеристиките на осигурителниот производ, придобивките и ризикот од инвестирањето во уделите на отворениот инвестициски фонд НЛБ АМЕРИКА управуван од НЛБ Фондови АД Скопје.

Документот го прочитав и разбрав:

Датум: __.__.____ г.

____
име и презиме/потпис